

Månadsrapport februari 2025 – Mycket lite vind ger höga elpriser i Sydsverige

Översänder februari månads vindrapport. Svaga vindar gav ett vindindex på endast 80 % och en produktion på ca 2,3 TWh. Rullande 12 månaders index ligger nu på 92 %. Den genomsnittliga utnyttjandegraden för december uppgick till 23 % och produktionstiden till 73 %. Den dygnsvisa medeleffekten pendlade mellan 5 % och 45 % av installerad effekt.

Nu finns totalt installerat 17 507 MW i 5 795 anläggningar (> 50 kW).

Den kraftiga vindkraftutbyggnaden fortsätter beroende på tidigare tagna investeringsbeslut. En allt mer avvaktande inställning kan dock skönjas beroende på ökade kostnader och osäkra framtida elpriser. Det lokala motståndet växer sig allt starkare som också medfört en avmattning i utbyggnadstakten. Allt fler nya projekt utvecklas därför till havs där man räknar med mindre lokalt motstånd, men där Försvarmaktens krav och kraftiga fördyring skapar nya utmaningar. Nu ligger också kostnaden för havsanslutningen på exploatören och kostnaderna för sk systemtjänster är nu också under diskussion vilket ytterligare kan försämra vindkraftens konkurrenskraft. Med en ökad efterfrågan på elkraft och att ingen aktör, varken kraftproducenter eller distributionsansvariga, längre ansvarar för byggande av effektkapacitet, dvs planerbar kraftproduktion, finns risk för allt större obalanser i kraftsystemet och därmed kraftigt fluktuerande elpriser. Det allt större underskottet av effekt i södra Sverige, speciellt vid svaga vindar, medför höga elpriser i Elområde 4 beroende på prisimport från Tyskland och Danmark. Den nu genomförda nya beräkningsmodellen för elhandel bedöms av Svenska kraftnät öka kraftöverföringarna och därmed utjämna prisskillnaden, vilket dock ännu inte kunnat verifieras utan tvärtom har prisskillnaden varit större än tidigare.

Europas alltmer integrerade elmarknad har visat sig få allt större inflytande på svenska elpriser. Tyskland som har lagt ned både kol- och kärnkraftskapacitet bygger alltmer väderberoende elkraftproduktion. Vid svaga vindar måste därför elproduktion i Tyskland ske med den dyra naturgasen som därmed bli prissättande för all elproduktion och som därmed påverkar elpriserna även i Sverige, speciellt i södra Sverige. Å andra sidan har denna kraftiga utbyggnad av vind och solkraft skapat ytterligare problem vid överproduktion eftersom flertalet vindkraftverk och solceller inte kan nedregleras samtidigt som transportkapaciteten av elkraft är begränsad. I dagsläget kan dessa problem endast lösas med prissättningen. Allt fler dagar uppkommer minuspriser för elkraften vilket har dämpat utbyggnadstakten av solceller. Ett antal vätgasproduktionsanläggningar är under projektering liksom återstart av pumpkraftverk övervägs för att motverka dessa minuspriser men det ökar samtidigt totalkostnaden för elkraftsystemet. Den allt bättre batteritekniken kan dock bidra till ökad frekvensstabilitet men kan inte fungera som reservkraft. Om en fortsatt satsning på väderberoende elproduktion sker måste eldistributionssystemet kraftigt byggas ut alternativt bygga mera planerbar kraft och då framför allt i södra Sverige. Diskussioner pågår mellan Energiföretagen och regeringen om hur sådan planerbar kraft skall kunna finansieras.

Vattenmagasinen är väl fyllda, Forsmark 3 är tillbaka i full produktion och alltmer vindkraft driftsätts men trots detta har de svaga vindarna ökat elpriserna i södra Sverige medan de är rekordlåga i norra Sverige. Samtidigt har priset på naturgas oroväckande ökat i pris på grund av relativt kallt väder på kontinenten. Priset för utsläppsätterna har sjunkit beroende på minskat förtroende för EU:s utsläppsmål och ligger nu på ca 60 Euro/ton (ungefär lika många ören per kWh el). I nedanstående tabell visas elprisutvecklingen i Skandinavien de senaste 12 månaderna.

Prisområde	SYST	SE1	SE2	SE3	SE4	FI	DK1	DK2	Oslo	Kr.sand	Bergen	Molde
Feb 2024	573	448	449	503	554	581	660	616	662	658	671	496
mars	638	566	566	595	634	671	693	691	664	664	676	601
april	565	505	508	563	625	568	686	702	597	593	634	577
maj	317	176	176	237	506	409	680	675	373	483	379	218
juni	337	240	240	273	627	408	720	755	379	474	386	262
juli	282	206	205	207	433	193	716	725	282	400	310	268
aug	177	89	85	85	459	144	837	834	125	464	130	124
sept	224	96	109	164	307	636	815	800	204	434	180	144
okt	272	126	135	230	302	462	875	871	386	476	386	151
nov	432	250	181	670	846	525	1112	1105	554	641	489	157
dec	368	126	112	583	693	447	1058	1068	624	732	488	223
jan	503	238	243	634	761	606	1125	1150	734	760	273	106
Feb 2025	676	128	145	770	1039	534	1273	1331	938	971	331	79

Totalt är nu 830 verk anslutna till den automatiska avläsningen, ca 40 rapporterar manuellt och ca 4 900 rapporterar inte till Vindstat. Vi har tyvärr tappat ytterligare ett antal verk beroende på bortkopplingen av det analoga kopparnätet.

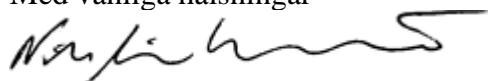
Vi påminner enerconägare om att vi eventuellt behöver ett nytt medgivande att vi får ta del av verkens produktionsdata.

Det finns fortfarande ganska många verk där kommunikationen inte fungerar. Vi ber Er som är anslutna till det automatiska avfrågningsystemet att kontinuerligt kontrollera att kommunikationen med verken upprätthålls och att meddela om verket är skrotat.

Om kommunikationssystemet av någon anledning inte fungerar runt ett månadsskifte, det vill säga verket är gråmarkerat på hemsidan www.vindstat.nu, kan det inträffa att vi inte får med verket i fråga i månadsrapporten. När kommunikationen åter fungerar fördelas den ackumulerade produktionen ut på de saknade dygnen. Dessa ”beräknade” värden införs sedan i statistiken.

Månadsrapporter och tidigare årsrapporter finns också på www.vindstat.com och som vanligt på www.vindstat.nu. Vindkraftprognoser för de närmaste dygnen visas på www.vindstat.com.

Med vänliga hälsningar

Vindstat AB